

Ганна Пітель

заступник директора,
Науково-дослідний інститут незалежних судових експертиз
Міністерства юстиції України
<https://orcid.org/0009-0004-0626-8099>

АДМІНІСТРАЦІЯ ДЕРЖАВНИХ СУДОВО-ЕКСПЕРТНИХ УСТАНОВ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ: СУТНІСТЬ, НЕДОЛІКИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Стаття досліджує особливості управління державними судово-експертними установами. Робота визначає напрями вдосконалення організаційно-управлінського забезпечення. Автор статті визначає адміністрацію судово-експертних установ як сукупність посадових осіб, уповноважених здійснювати організаційно-розпорядчі функції. Обґрунтовано, що ефективність судово-експертної діяльності залежить не лише від професійної підготовки судових експертів, а й від якості управлінських рішень, що приймаються адміністрацією відповідних установ. Попри оновлення окремих положень, встановлено, що чинне законодавство України, зокрема Закон України «Про судову експертизу», не формує цілісної моделі адміністративного управління державними судово-експертними установами та залишає низку управлінських питань на рівні підзаконного регулювання.

Автор статті виокремив три основні проблеми у сфері адміністрування державних судово-експертних установ: брак фінансування; недостатнє кадрове забезпечення; відсутність чіткого визначення правового статусу адміністрації державної судово-експертної установи як суб'єкта публічного управління. Особливу увагу приділено кадровому забезпеченню, яке розглянуто крізь призму необхідності формування професійного управлінського корпусу у сфері судово-експертної діяльності. У статті наголошено на необхідності належної освіти для керівників судово-експертних установ. Також заявлено про необхідність створення відповідного кадрового резерву. Обґрунтовано доцільність законодавчого вдосконалення організаційно-управлінських засад діяльності державних судово-експертних установ. Автор пропонує внести зміни до чинної статті 8 Закону України «Про судову експертизу». З метою вирішення проблеми фінансування автор пропонує запровадити законодавчі механізми авансової оплати експертиз. Одночасно слід передбачити належне бюджетне фінансування пріоритетних напрямів. Зроблено висновок, що реалізація запропонованих змін сприятиме підвищенню ефективності адміністрування.

Ключові слова: *судова експертиза, державні судово-експертні установи, адміністрування, публічне управління, Міністерство юстиції України, кадрове забезпечення.*

Постановка проблеми. Належне функціонування системи правосуддя значною мірою залежить від якості й об'єктивності проведення судових експертиз. В Україні державні установи судово-медичної експертизи, підпорядковані Міністерству юстиції, відіграють центральну роль у забезпеченні доказової підтримки судів і правоохоронних органів. Проте дослідження сучасних наукових робіт підкреслюють, що ефективність експертиз

визначається не лише професійною компетентністю та науковою кваліфікацією експертів. Сучасні науковці наголошують на якості адміністративного управління в судово-медичних установах як одному з критеріїв ефективної діяльності. Адміністративні рішення безпосередньо впливають на кінцевий результат судово-медичних експертиз і, як наслідок, на здійснення правосуддя [15, с. 235].

Незважаючи на інституційне значення державних установ судово-медичної експертизи, українська правова наука традиційно зосереджувалася на правових і процесуальних аспектах судово-медичних експертиз. Питання, пов'язані з адмініструванням судово-медичних установ, залишаються недостатньо дослідженими. Як зазначають Лисеюк А. М. та Очеретний М. В., адміністративно-правове регулювання судово-медичної діяльності є фрагментарним і часто сприймається як вторинне щодо кримінально- чи цивільно-процесуального регулювання. Такий підхід ігнорує той факт, що судово-експертні установи функціонують як суб'єкти державного управління. Крім того, їхнє внутрішнє управління є важливим компонентом ефективності судово-експертної діяльності [4, с. 150].

Ще одна суттєва проблема полягає у відсутності концептуальної чіткості щодо управління державними судово-експертними установами як самостійного суб'єкта адміністративно-правових відносин. Українські науковці наголошують, що судово-експертні установи діють у системі виконавчої влади та виконують публічні функції. Однак управління цими установами не часто аналізується в контексті діяльності управлінського органу, наділеного адміністративними повноваженнями [16, с. 254]. З огляду на вищевикладене правова природа, обсяг повноважень і відповідальність адміністрацій установ залишаються недостатньо теоретично дослідженими. Подібна прогалина ускладнює розробку узгоджених адміністративних механізмів, спрямованих на покращення судово-експертної діяльності.

Крім того, недостатньо уваги приділялося впливу адміністративного управління на дотримання ключових принципів судово-експертної діяльності. Зокрема, ігнорувалися такі питання, як своєчасність, якість і незалежність експертних висновків. Дослідження деяких науковців показують, що недоліки в плануванні, кадровій політиці та матеріально-технічному забезпеченні часто призводять до надмірних затримок у проведенні судово-експертних експертиз [13, с. 388]. Таким чином, відсутність комплексних досліджень щодо адміністрування державних судово-експертних установ є значною теоретичною та практичною проблемою, яка потребує поглибленого адміністративно-правового аналізу.

Мета статті. Метою статті є дослідження ролі адміністрації державних судово-експертних установ Міністерства юстиції України в забезпеченні виконання судових експертиз, а також визначення основних недоліків та вдосконалення адміністративного забезпечення експертної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження питання управління державними судово-експертними установами протягом останніх років демонструє зростаючу увагу вітчизняних науковців. Так, наприклад, Лисеюк А. М. та Очеретний М. В. зосереджують увагу на адміністративно-правовому регулюванні судово-експертної діяльності. Вона підкреслюють його фрагментарність і залежність від підзаконних актів. Автори обґрунтовують необхідність комплексного підходу до регулювання цієї сфери. Крім того, дослідники визнають судово-експертні установи суб'єктами публічного управління.

Проблеми організації судово-експертної діяльності детально досліджує Лоза Т. В. Авторка акцентує увагу на певних проблемах адміністрування таких установ. Серед іншого, вона виокремлює недоліки у фінансовому та кадровому забезпеченні. Авторка обґрунтовує необхідність перегляду підходів до фінансування судових експертиз і впровадження економічно обґрунтованих нормативів оплати праці експертів. Водночас управлінський аспект діяльності адміністрації експертних установ у зазначених працях розглядається переважно як похідний від ресурсного забезпечення.

Журавльова М. та Боймістук А. аналізують фінансово-матеріальне забезпечення судово-експертної діяльності, пропонуючи законодавчі механізми авансової оплати експертиз. Їхні дослідження є важливими для розуміння економічної складової адміністрування експертних установ, однак вони не зосереджуються на комплексному аналізі управлінських повноважень адміністрації та її ролі в організації діяльності установ.

Таким чином, вітчизняна наукова думка містить відповідні доробки, проте вони залишаються фрагментарними. Проблема адміністрування державних судово-експертних установ Міністерства юстиції України досі не отримала комплексного й системного висвітлення. Це зумовлює актуальність цього дослідження й обґрунтовує його наукову новизну.

Виклад основного матеріалу. Вітчизняні дослідники пропонують різні підходи до визначення терміна «адміністрація». Якщо узагальнити їхні позиції, то адміністрацію державної судово-експертної установи можна визначити як сукупність посадових осіб цієї установи, уповноважених здійснювати організаційно-розпорядчі функції для забезпечення діяльності установи у сфері судової експертизи [2, с. 87]. Тобто це внутрішній орган управління, завданням якого є організувати та спрямовувати його роботу відповідно до встановлених завдань і повноважень.

Державні судово-експертні установи є суб'єктами публічного управління у сфері забезпечення правосуддя. В адміністративно-правовій науці їх розглядають як складову публічної адміністрації - сукупності органів і установ, що здійснюють виконавчо-розпорядчі функції у відповідній галузі [6, с. 260]. Адміністрація державної судово-експертної установи є керівним органом такої установи. Вона посідає проміжне місце в системі публічного управління. З одного боку, вона є частиною внутрішньої структури відповідної установи. З іншого - діє в межах владних повноважень, наданих державою.

Координуючу роль у цій сфері відіграє Міністерство юстиції України. Згідно з положеннями чинного законодавства, одним з його основних завдань є організація експертного забезпечення правосуддя. Міністерство визначає державну політику в цій сфері та здійснює забезпечення діяльності судово-експертних установ. Зокрема, Міністерство юстиції «організовує відповідно до законодавства експертне забезпечення правосуддя та проведення науково-дослідних робіт у галузі судової експертизи» [9]. Для вироблення науково обґрунтованих підходів діє Науково-консультативна та методична рада з проблем судової експертизи. Відповідний орган визначає пріоритетні напрями наукових досліджень експертних установ, а також надає методичні рекомендації щодо їхньої діяльності. Адміністрація конкретної державної судово-експертної установи здійснює безпосереднє управління та реалізує державну політику. Вона підпорядковується Міністерству юстиції і одночасно виконує управлінські рішення. Таким чином, адміністрація державної експертної установи є суб'єктом адміністративно-правових відносин. Вона наділена владно-управлінськими

повноваженнями і вступає у відносини як з керівними органами, так і з іншими суб'єктами.

Управлінські дії ґрунтуються на нормах законодавства, а також на статуту конкретної установи. Передусім правові засади управління діяльністю державних судово-експертних установ визначені Законом України «Про судову експертизу» 1994 р. Правовий акт встановлює організаційні основи діяльності таких установ і покладає забезпечення виконання їх завдань на керівника установи. Відповідно до положень цього Закону державні спеціалізовані установи судових експертиз здійснюють свою діяльність у порядку, визначеному законодавством, а організація їх роботи забезпечується адміністрацією [10]. Закон прямо покладає на керівника установи функції загального управління. Керівник організовує діяльність установи та забезпечує виконання покладених на неї завдань. Управлінські рішення оформлюються у вигляді наказів, які є обов'язковими для персоналу установи.

Крім того, управлінські повноваження адміністрації впливають із Положення про Міністерство юстиції України 2014 р. Відповідно до нього, Міністерство юстиції України здійснює управління державними спеціалізованими установами судових експертиз та організовує експертне забезпечення правосуддя. Реалізація цих повноважень на рівні окремої установи покладається на її керівника й управлінський апарат [9].

Управлінські повноваження адміністрації мають владний характер. До них належить можливість видавати обов'язкові розпорядження. Керівник розподіляє судові експертизи між експертами і формує експертні комісії. Також керівник встановлює та контролює строки проведення експертиз. Такі дії є формою реалізації делегованих державою повноважень. Вони забезпечуються дисциплінарною відповідальністю [14, с. 98]. Вважаємо за доцільне наголосити, що управлінські повноваження адміністрації мають адміністративно-правовий характер. Вони здійснюються від імені держави та ґрунтуються на державно-владних приписах. Такі повноваження обмежені спеціальною компетенцією. Їх метою є забезпечення виконання судово-експертних функцій. Адміністрація діє як носій публічної влади і зобов'язана діяти суто в межах закону.

Варто також відмітити, що адміністрація вступає у владні відносини із зовнішніми суб'єктами. Керівник може залучати експертів інших установ. Це здійснюється за погодженням з органом, який призначив експертизу. Управлінські рішення мають юридичне значення. Вони діють як у внутрішніх, так і у зовнішніх правовідносинах.

Слід також наголосити, що управлінські повноваження адміністрації є підконтрольними [8, с. 139]. Так, керівник установи несе персональну відповідальність перед Міністерством юстиції України, яке здійснює контроль за діяльністю установи. Зокрема, має повноваження щодо зміни або скасування управлінських рішень. Такі дії можливі в разі їх невідповідності закону. Тобто можна стверджувати, що повноваження адміністрації мають владний характер. Проте вони обмежені вимогами законності.

У цьому контексті варто також зазначити, що правова природа управлінських повноважень має певні обмеження. Відповідно до ст. 4 згаданого раніше Закону України «Про судову експертизу» судовому експерту гарантована незалежність [10]. Це означає, що адміністрація не має права втручатися в процес дослідження. Вона забезпечує лише організаційні умови й контролює строки та процедури. Наукова та професійна оцінка залишається за експертом.

Загалом судово-експертні установи виконують важливі функції у сфері забезпечення правосуддя. Проте дослідження показують, що на практиці адміністрування таких установ є складним і стикається з низкою викликів. Ми вважаємо за доцільне вивчити ці виклики й запропонувати конкретні шляхи для їхнього подолання. Насамперед відмітимо, що українська дослідниця Лоза Т. В. однією із перших перешкод називає недостатнє фінансування. Авторка відмічає, що передусім фінансування впливає на належне оснащення лабораторій. Особливо важливе це питання в контексті цифровізації, яка тягне за собою і нові технологічні досягнення, і нові форми злочинів [5, с. 634].

У цьому напрямі дослідження можна виокремити і нормативну прогалину. Так, з 2018 р. по цей час призупинено дію ч. 2 ст. 18 Закону України «Про судову експертизу». Вона передбачала рівень посадових окладів судових експертів [10]. На прак-

тиці це створює нормативну невизначеність фахівців щодо гарантій належної оплати праці. На нашу думку, недостатнє фінансування - це дійсно серйозний недолік, який потребує негайного вирішення. Ми погоджуємось із думкою дослідниці, викладеною вище. Для розв'язання цього питання науковці пропонують комплекс практичних заходів. Так, Лоза Т. В. пропонує змінити підхід до фінансування. Передусім авторка радить оптимізувати штатну чисельність, щоб підвищити зарплати державним експертам, а також визначити економічно обґрунтовану нормативну вартість однієї експерто-години [5, с. 633].

Варто також звернути увагу на ідеї, викладені іншими вітчизняними науковцями - Журавльовою М. та Бойміструком А. Ці науковці пропонують законодавчі зміни щодо оплати експертиз. Зокрема, вони наполягають на запровадженні в законі поняття авансового платежу за проведення експертизи, який вноситься б стороною, що її ініціює [3, с. 38]. Такий крок гарантуватиме надходження коштів для проведення дослідження. Одночасно слід передбачити належне бюджетне фінансування пріоритетних напрямів.

Ми, зі свого боку, підтримуємо ідеї науковців та пропонуємо деякі власні кроки. Зокрема, пропонуємо додати ст. 151 до Закону України «Про судову експертизу» під назвою «Авансова оплата судової експертизи» такого змісту:

«1. Судова експертиза, призначена за ініціативою сторони судового провадження, проводиться за умови внесення такою стороною авансової оплати її вартості.

2. Розмір та порядок внесення авансової оплати визначаються відповідно до методики розрахунку вартості судово-експертних досліджень, що затверджується Міністерством юстиції України.

3. Авансова оплата не застосовується у випадках, передбачених законом, зокрема коли проведення судової експертизи фінансується за кошти Державного бюджету України».

Проте варто відмітити, що законодавець має також чітко визначити перелік випадків, у яких авансовий платіж не застосовується. Зокрема, у кримінальних провадженнях за участю соціально вразливих осіб або у справах, що мають суспільно значущий характер. У таких випадках фінансування проведення

експертиз має здійснюватися за кошти Державного бюджету України. На нашу думку, це дасть можливість забезпечити баланс між рівним доступом до правосуддя для всіх та фінансовою спроможністю судово-експертних установ. Таким чином, реалізація цих заходів зміцнить фінансову основу судово-експертних установ, що, зі свого боку, позитивно вплине на якість і своєчасність експертиз.

Ще один вагомий недолік виокремлює український науковець Репешко П. І. Він наголошує на наявності проблем із кадровим забезпеченням. Ця проблема є важливою у контексті забезпечення належної якості експертизи, що якраз і досягається належним кадровим забезпеченням [11, с. 139]. Цю проблему виокремлюють й інші науковці. Так, наприклад, Сизоненко О. А. звертає увагу на проблему з кадровим забезпеченням, зокрема у питанні освіти [12, с. 1042]. Зі свого боку, підкреслимо, що питання кадрів стосується не тільки експертів, а й управління, що є темою нашого дослідження. Йдеться не стільки про нестачу судових експертів як фахівців, скільки про відсутність системної підготовки керівних кадрів. Відповідні перешкоди здійснюють негативний вплив на управління державними судово-експертними установами. В умовах війни кадрове питання постало особливо гостро. Так, частина досвідчених фахівців була залучена до військових потреб або виїхала за кордон. При цьому саме навантаження зросло, адже велика кількість експертиз пов'язана з військовими злочинами Росії [1, с. 272]. Таким чином, незадовільне кадрове забезпечення є серйозним недоліком, що потребує вирішення. На нашу думку, зробити це можна шляхом поєднання матеріального стимулювання і якісної професійної підготовки. Питання фінансування вже розглядалося нами вище у статті. Щодо освітнього питання, то доцільно оптимізувати структуру експертних установ і розробити систему заохочень для експертів, які займаються науковою діяльністю в галузі судово-економічної експертизи [12, с. 1044].

Отже, покращення питання кадрового забезпечення має фокусуватися на відповідній освіті. Лоза Т. В. наголошує на необхідності вироблення та впровадження єдиного підходу до навчання судових експертів, щоб уніфікувати й розширити їх професійні компетентності [5, с. 633]. На нашу думку, доцільно

запровадити системну модель підготовки та добору керівників державних судово-експертних установ. Насамперед ми пропонуємо законодавчо закріпити спеціальні кваліфікаційні вимоги до керівників та їх заступників. Вони, серед іншого, мають передбачати наявність експертного стажу та підтверджену підготовку у сфері публічного управління. Відповідні вимоги доцільно передбачити в Законі України «Про судову експертизу» або у спеціальному положенні Міністерства юстиції України щодо порядку призначення керівників судово-експертних установ.

Разом із цим доцільно запровадити інститут кадрового резерву керівників судово-експертних установ. До нього мають увійти досвідчені судові експерти й науковці, які пройшли спеціальну управлінську підготовку. Формування кадрового резерву дасть змогу уникнути ситуативних призначень і забезпечить наступність управління в установах.

Третьою суттєвою перешкодою, яку ми виокремили, є питання нормативно-правового забезпечення управління судово-експертними установами. Чинний Закон України «Про судову експертизу» було прийнято в 1994 р. З того часу він неодноразово змінювався й доповнювався, у тому числі в редакції 2025 р. [10]. Проте його нормативне наповнення залишається переважно фрагментарним з погляду регулювання адміністративно-управлінських відносин. Зокрема, питання внутрішнього управління державними судово-експертними установами залишаються поза системним законодавчим врегулюванням. Унаслідок цього управлінська діяльність керівників таких установ значною мірою базується на підзаконних актах і відомчих рішеннях. Як наслідок, не завжди можна забезпечити єдність підходів і стабільність управлінських практик.

Однією з ключових проблем є відсутність у Законі чіткого визначення правового статусу адміністрації державної судово-експертної установи як суб'єкта публічного управління. Закон не містить норм, які б прямо визначали місце керівника установи в системі публічної адміністрації, його управлінські функції, межі повноважень і відповідальність за результати діяльності установи. Це призводить до ситуації, коли керівники виконують значний обсяг владно-розпорядчих функцій без чітко визначеного законодавчого мандата. З огляду на

це доцільно законодавчо закріпити статус адміністрації державної судово-експертної установи як особливого суб'єкта адміністративно-правових відносин.

Аналіз структури Закону України «Про судову експертизу» свідчить, що найбільш доречним місцем для закріплення норм, які регламентують управління державними судово-експертними установами, є ст. 8, присвячена науково-методичному й організаційно-управлінському забезпеченню судово-експертної діяльності. Саме ця стаття дає можливість логічно поєднати загальнодержавний рівень управління з управлінням на рівні конкретної установи без порушення системності закону. Таким чином, ми пропонуємо доповнити цю статтю новою частиною другою такого змісту: «Управління діяльністю державної судово-експертної установи здійснюється її керівником та адміністрацією установи відповідно до цього Закону, інших законів України та статуту установи.

Керівник державної судово-експертної установи забезпечує організацію проведення судових експертиз, управління кадровими, фінансовими та матеріально-технічними ресурсами, а також несе відповідальність за результати діяльності установи.

Управлінська діяльність адміністрації не може передбачати втручання у процес проведення судової експертизи або вплив на зміст експертного висновку». Нумерацію інших частин ст. 8 змінити відповідно.

Зазначимо, що експерти проєкту ЄС «Право-Justice» також пропонують додати до нового закону положення про страхування професійної діяльності експертів, упровадження електронного реєстру експертиз і вдосконалення механізмів фінансування установ [7]. Таким чином, законодавче оновлення стане фундаментом для розв'язання системних проблем управління судово-експертними установами.

Висновки. Після проведеного дослідження можна стверджувати, що адміністрація державних судово-експертних установ Міністерства юстиції України відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування системи судової експертизи. Адміністративні рішення безпосередньо впливають на якість проведення експертних досліджень.

Незважаючи на численні зміни у нормах національного законодавства, воно все ще зберігає фрагментарний характер у частині регулювання адміністративно-управлінських відносин. Проведений аналіз надав змогу виокремити три ключові проблеми, пов'язані з управлінням, а саме це недостатнє фінансування, кадровий дефіцит, нормативна невизначеність. Особливо гостро ці проблеми проявляються в умовах воєнного стану, коли навантаження на судово-експертні установи суттєво зросло.

На підставі виокремлених проблем ми запропонували практичні кроки їхнього вирішення - внесення відповідних змін до Закону України «Про судову експертизу» щодо фінансування діяльності установ. Зокрема, потрібно започаткувати авансовий платіж. В аспектах кадрового забезпечення доцільно фокусуватися на відповідній освіті. Тобто необхідна належна підготовка керівників судово-експертних установ. Крім того, доцільно запровадити інститут кадрового резерву керівників судово-експертних установ. Щодо питання відсутності у Законі чіткого визначення правового статусу адміністрації державної судово-експертної установи як суб'єкта публічного управління, то пропонуємо внести відповідні зміни до чинної ст. 8 вищезгаданого закону.

Таким чином, реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню ефективності адміністрування судово-експертних установ і забезпеченню належної якості судових експертиз в Україні.

Список використаної літератури:

1. Бабенко А. М., Матвеевський О. В., Саїнчин С. О. Проблеми проведення судових експертиз під час розслідування воєнних злочинів за рекомендаціями «Протокола Берклі». *Право та державне управління*. 2024. № 3. С. 271-281.
2. Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Ковтун М. С. Основи публічного адміністрування : навч. посіб. Вид. 2-ге, допов. та перероб. Харків : Право, 2021. 238 с.
3. Журавльова М., Бойміструком А. Фінансово-матеріальне забезпечення судово-експертної діяльності: проблемно-практичний аспект. *Слово Національної школи суддів України*. 2023. № 3. С. 36-45.

4. Лисеюк А. М., Очеретний М. В. Адміністративно-правове регулювання судових експертиз в Україні. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція*. 2021. № 51. С. 150-153.
5. Лоца Т. В. Проблеми організації судово-експертної діяльності в Україні та шляхи їх вирішення. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. 2023. № 6. С. 633-641.
6. Полянський А. О. Місце норм адміністративного права в системі правових засад взаємодії судово-експертних установ з правоохоронними органами. *Юридична наука*. 2020. № 3 (105). С. 258-264.
7. Право-Justice. Узагальнення за підсумками обговорень актуальних питань у сфері судової експертизи. 2023. URL: <https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/649/40b/82d/64940b82def1f184084483.pdf>.
8. Приходько В. І. Поняття публічного адміністрування проведення судових експертиз у сфері інтелектуальної власності в Україні. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2024. № 6. С. 137-142.
9. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України : постанова Кабінету Міністрів України № 228 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#Text>.
10. Про судову експертизу : Закон України № 4038-XII 1994 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.
11. Репешко П. І. Механізми кадрового забезпечення судово-експертної діяльності в Україні. *Економіка та держава*. 2011. № 8. С. 138-140.
12. Сизоненко О. А. Організація кадрового за-безпечення судово-економічної експертизи. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 4. С. 1041-1045.
13. Шарাপова О. В., Наранович О. В., Колобнев Р. С. Особливості управління ризиками в умовах воєнного та надзвичайного стану. *Актуальні питання криміналістики та судової експертизи в умовах воєнного стану*. 2024. Вип. 1. С. 388-393.
14. Яценко І. І. Судова експертиза як об'єкт адміністративно-правового регулювання міжнародного співробітництва. *Право і безпека*. 2020. № 3 (78). С. 96-102.
15. Hasparian S.He. The place of administrative rules in legal regulation of staffing of forensic science institution. *General Provisions of Forensic Science*. 2020. Issue 21. P. 234-251.
16. Onopriienko S.A., Sharapova O.V., Naranovych O.V., Spasenko I.O., Shevtsova O.M. On the Issue of Risk Management and Assessment in Activities of Forensic Science Institutions of Ukraine. *General Provisions of Forensic Science*. 2020. Issue 21. P. 252-266.

References:

1. Babenko, A.M., Matvieievskyi, O.V., Sainchyn, S.O. (2024). Problemy provedennia sudovykh ekspertyz pid chas rozsliduvannia voiennykh zlochyniv za rekomendatsiiamy "Protokola Berkli" [Problems of conducting forensic expertise during the investigation of war crimes according to the recommendations of the "Berkeley Protocol"]. *Pravo ta derzhavne upravlinnia*, 3, 271-281. <https://doi.org/10.32782/pdu.2024.3.39> [in Ukrainian].
2. Bytiak, Yu.P., Matiukhina, N.P., Kovtun, M.S. (2021). Osnovy publichnoho administruvannia: navch. posib. [Fundamentals of Public Administration: Textbook]. 2. Kharkiv: Pravo, 238 p. [in Ukrainian].
3. Zhuravlova, M., Boimistrukom, A. (2023). Finansovo-materialne zabezpechennia sudovo-ekspertnoi diialnosti: problemno-praktychnyi aspekt [Financial and material support of forensic activities: a problematic and practical aspect.]. *Slovo Natsionalnoi shkoly suddiv Ukrainy*, 3, 36-45 [in Ukrainian].
4. Lyseiuk, A., Ocheretnyi, M. (2021). Administrative and legal regulation of forensic expertise in Ukraine. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Serii: Yurysprudentsiia*, 51, 150-153. <https://doi.org/10.32841/2307-1745.2021.51.3> [in Ukrainian].
5. Loza, T.V. (2023). Problemy orhanizatsii sudovo-ekspertnoi diialnosti v Ukraini ta shliakhy yikh vyrishennia [Problems of organizing forensic expertise in Ukraine and ways to solve them]. *Elektronne nauкове vydannia „Analitichno-porivnialne pravoznavstvo”*, 6, 633-641. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.06.112> [in Ukrainian].
6. Polianskyi, A.O. (2020). Mistse norm administratyvnoho prava v systemi pravovykh zasad vzaiemodii sudovo-ekspertnykh ustanov z pravookhoronnymy orhanamy [The place of administrative law norms in the system of legal principles of interaction between forensic institutions and law enforcement agencies]. *Yurydychna nauka*, 3 (105), 258-264 <https://doi.org/10.32844/2222-5374-2020-105-3.33> [in Ukrainian].
7. Pravo-Justice (2023). Uzahalnennia za pidsumkamy obhovoren aktualnykh pytan u sferi sudovoi ekspertyzy [Summary of the results of discussions on current issues in the field of forensic examination.]. Retrieved from <https://www.pravojustice.eu/storage/app/uploads/public/649/40b/82d/64940b82def1f184084483.pdf>.

8. Prykhodko, V.I. (2024). Poniattia publichnoho administruvannya provedennia sudovykh ekspertyz u sferi intelektualnoi vlasnosti v Ukraini [The concept of public administration of forensic examinations in the field of intellectual property in Ukraine]. *Aktualni problemy vitchyznianoï yurysprudentsii*, 6, 137-142. <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-6-21> [in Ukrainian].
9. On approval of the Regulations on the Ministry of Justice of Ukraine: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 228 of 2014. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
10. On Forensic Expertise: Law of Ukraine No. 4038-XII of 1994. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text> [in Ukrainian].
11. Repeshko, P.I. (2011). Mekhanizmy kadrovoho zabezpechennia sudovo-ekspertnoi diialnosti v Ukraini [Mechanisms for staffing forensic expertise in Ukraine]. *Ekonomika ta derzhava*, 8, 138-140 [in Ukrainian].
12. Syzonenko, O.A. (2015). Orhanizatsiia kadrovoho za-bezpechennia sudovo-ekonomichnoi ekspertzy [Organization of personnel provision for forensic economic expertise]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, 4, 1041-1045 [in Ukrainian].
13. Sharapova, O.V., Naranovych, O.V., Kolobniev, R.S. (2024). Osoblyvosti upravlinnia ryzykamy v umovakh voiennoho ta nadzvychainoho stanu [Peculiarities of risk management in conditions of war and state of emergency]. *Aktualni pytannia kryminalistyky ta sudovoi ekspertzy v umovakh voiennoho stanu*, 1, 388-393 [in Ukrainian].
14. Yatsenko, I.I. (2020). Sudova ekspertiza yak ob'ekt administratyvno-pravovoho rehuliuвання mizhnarodnoho spivrobotnytstva [forensic examination as an object of administrative and legal regulation of international cooperation]. *Law and Safety*, 3 (78), 96-102. <https://doi.org/10.32631/pb.2020.3.12> [in Ukrainian].
15. Hasparian, S.He. (2020). The place of administrative rules in legal regulation of staffing of forensic science institution. *General Provisions of Forensic Science*, 21, 234-251.
16. Onopriienko, S.A., Sharapova, O.V., Naranovych, O.V., Spasenko, I.O., Shevtsova, O.M. (2020). On the Issue of Risk Management and Assessment in Activities of Forensic Science Institutions of Ukraine. *General Provisions of Forensic Science*, 21, 252-266. <https://doi.org/10.32353/khrife.1.2020.16>.

Hanna Pitel. Administration of state forensic institutions of the Ministry of Justice of Ukraine: nature, shortcomings and ways to overcome them

The article examines the features of the management of state forensic institutions. The research identifies areas for improving organizational and administrative support. The author of the article defines the administration of forensic institutions as a set of officials authorized to perform organizational and administrative functions. The author substantiates the opinion that the effectiveness of forensic activities depends not only on the professional training of forensic experts, but also on the quality of administrative decisions made by the administration of the relevant institutions. The current legislation of Ukraine does not form a holistic model of administrative management of state forensic institutions and leaves a number of administrative issues at the level of subordinate legislation. These gaps remain despite the updating of individual provisions.

The author of the article identified three main problems in the administration of state forensic institutions: lack of funding; insufficient staffing; lack of a clear definition of the legal status of the administration of a state forensic institution as a subject of public administration. The article pays special attention to staffing, which is considered through the prism of the need to form a professional management corps in the field of forensic activities. The article emphasizes the need for proper education for heads of forensic institutions. The author stated the need to create an appropriate personnel reserve. The researcher substantiated the feasibility of legislative improvement of the organizational and managerial principles of the activities of state forensic institutions. The author proposes to amend the current Article 8 of the Law of Ukraine "On Forensic Expertise". In order to solve the financing problem, the author proposes to introduce legislative mechanisms for advance payment for expertise. At the same time, appropriate budget financing of priority areas should be provided. It is concluded that the implementation of the proposed changes will contribute to increasing the efficiency of administration.

Keywords: forensic examination, state forensic institutions, administration, public administration, Ministry of Justice of Ukraine, human resources.